

The background of the slide is a black and white aerial photograph of Budapest, Hungary. The Danube River flows from the left towards the center. On the right bank, the Buda Castle is visible, surrounded by dense urban development. The text "Programozási alapismeretek" and "12. előadás" is overlaid on a semi-transparent white rectangular box in the center of the image.

Programozási alapismeretek

12. előadás

Programozási alapismeretek

12. előadás

- Tapasztalatok a rendezésről
- Keresés rendezett sorozatban
- Rendezettek uniója
- Rendezettek összefésülése
- Kiválogatás helyben
- Szétválogatás helyben
- Hatékonyságvizsgálat táblázatkezelővel

Tapasztalatok a rendezésről

Programozási alapismeretek
12. előadás

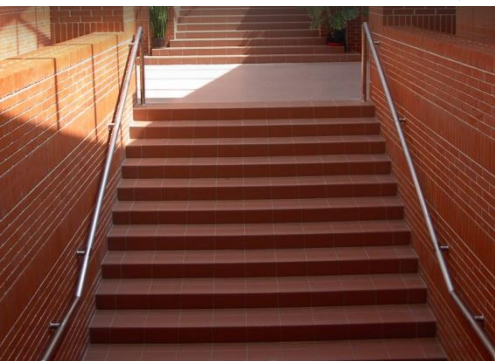
➤ Tapasztalatok a rendezésről

	Idő- hatékonyság
➤ <u>Keresés rendezett sorozatban</u>	
➤ <u>Rendezettek uniója</u>	
➤ <u>Rendezettek összefésülése</u>	

	Hely- hatékonyság
➤ <u>Kiválogatás helyben</u>	
➤ <u>Szétválogatás helyben</u>	

Horváth-Papné-Szlávi-Zsakó: Programozási alapismeretek 12. előadás 2/40

- A rendezési algoritmusok eredménye egy rendezett sorozat. Vajon lehet-e a korábban megismert feladatokat **hatékonyabban** megoldani, ha a **bemenetük rendezett**?
- A rendezési algoritmusok többsége „helyben” rendez. **Vannak-e más, „helyben” működő algoritmusok?**

Keresés rendezett sorozatban

Feladat:

Egy Y értéket keresünk egy rendezett X sorozatban.

Specifikáció:

T-tulajdonság:
 $T(x) := (x=Y)$

Specifikáció:

- Bemenet: $N \in \mathbb{N}, X \in H^N$
- Kimenet: $Van \in L, Ind \in \mathbb{N}$
- Előfeltétel: –
- Utófeltétel: $Van = \exists i (1 \leq i \leq N): T(X_i)$ és $Van \rightarrow 1 \leq Ind \leq N$ és $T(X_{Ind})$

➤ Bemenet: $N \in \mathbb{N}, X \in H^N$
 $Y \in H$

➤ Kimenet: $Van \in L, Ind \in \mathbb{N}$

Konkretizáljuk:
legyen növekvő!

➤ Előfeltétel: **RendezettE(X)**

➤ Utófeltétel: $Van = \exists i (1 \leq i \leq N): X_i = Y$ és
 $Van \rightarrow 1 \leq Ind \leq N$ és $X_{Ind} = Y$

➤ Definíció (emlékeztető):

$RendezettE(X_{1..N}) := \forall i (1 \leq i < N): X_i \leq X_{i+1}$

Keresés rendezett sorozatban

Feladat:

Egy Y értéket keresünk egy rendezett X sorozatban.

Specifikáció:

Specifikáció:

- Bemenet: $N \in \mathbb{N}, X \in H^N$
- Kimenet: $Van \in L, Ind \in \mathbb{N}$
- Előfeltétel: –
- Utófeltétel: $Van = \exists i (1 \leq i \leq N): T(X_i) \text{ és } Van \rightarrow 1 \leq Ind \leq N \text{ és } T(X_{Ind})$

T-tulajdonság:
 $T(x) := (x = Y)$

➤ Bemenet: $N \in \mathbb{N}, X \in H^N$
 $Y \in H$

➤ Kimenet: $Van \in L, Ind \in \mathbb{N}$

➤ Előfeltétel: **RendezettE(X)**

➤ Utófeltétel: $(Van, Ind) = \bigvee_{i=1}^N \text{Keres } i$
 $X_i = Y$

Konkretizáljuk:
legyen növekvő!

➤ Definíció (emlékeztető):

$\text{RendezettE}(X_{1..N}) := \forall i (1 \leq i < N): X_i \leq X_{i+1}$

Keresés rendezett sorozatban

Ötlet:

Ha már a keresett elem értékénél nagyobb-nál tartunk, akkor biztos nem lesz a sorozatban, megállhatunk.

Változó
i:Egész

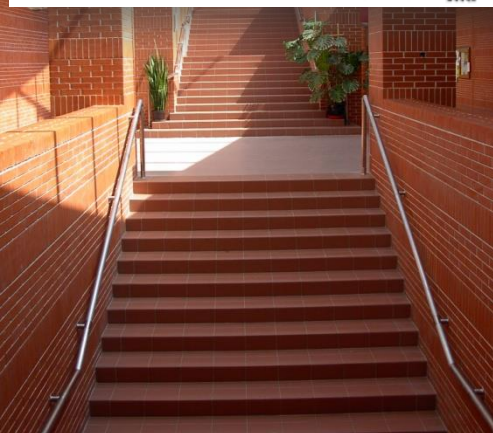
i:=1
i≤N és X[i] < Y
i:=i+1
Van:= i≤N és X[i]=Y
...

Észrevétel:

Van megoldás $\leftrightarrow$ azért álltunk meg keresés közben, mert megtaláltuk a keresett értéket.

Specifikáció:
> Bemenet: $N \in \mathbb{N}, X \in H^N$
> Kimenet: $Van \in \{L, Ind \in \mathbb{N}\}$
> Előfeltétel: –
> Utófeltétel: $Van = \exists i (1 \leq i \leq N): T(X_i)$ és $Van \rightarrow 1 \leq Ind \leq N$ és $T(X_{Ind})$
i:=1
i:Egész
i≤N és nem T(X[i])
i:=i+1
Van:=i≤N
Van
Ind:=i
—

Specifikáció:
> Bemenet: $N \in \mathbb{N}, Y \in H, X \in H^N$
> Kimenet: $Van \in \{L, Ind \in \mathbb{N}\}$
> Előfeltétel: RendezettE(X)
> Utófeltétel: $Van = \exists i (1 \leq i \leq N): X_i = Y$ és $Van \rightarrow 1 \leq Ind \leq N$ és $X_{Ind} = Y$

Keresés rendezett sorozatban

Specifikáció:

- Bemenet: $N \in \mathbb{N}, X \in H^N$
 $Y \in H$
- Kimenet: $Van \in \mathbb{L}, Ind \in \mathbb{N}$
- Előfeltétel: $N > 0$ és $RendezettE(X)$
- Utófeltétel: $Van = \exists i (1 \leq i \leq N): X_i = Y$ és
 $Van \rightarrow 1 \leq Ind \leq N$ és $X_{Ind} = Y$

Programparaméterek:

Konstans

MaxN:Egész(???)

Típus

THk=**Tömb**[1..MaxN:TH]

Változó

N:Egész, X:THk

Y:TH

Van:Logikai, Ind:Egész

Ötlet és –tömb esetén– lehetőség:

Először a középső elemmel hasonlítsunk!
Ha nem a keresett, akkor vagy előtte, vagy mögötte kell tovább keresni!

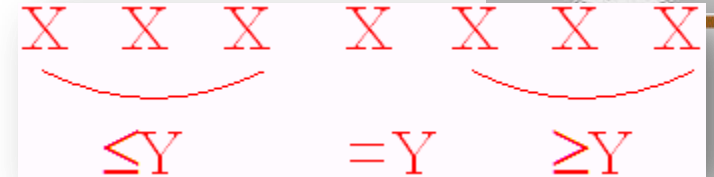

Keresés rendezett sorozatban

Specifikáció:

- Bemenet: $N \in \mathbb{N}$, $X \in H^N$
 $Y \in H$
- Kimenet: $Van \in \{L, Ind \in \mathbb{N}$
- Előfeltétel: $N > 0$ és RendezettE(X)
- Utófeltétel: $Van \rightarrow \exists i (1 \leq i \leq N): X_i = Y$ és
 $Van \rightarrow 1 \leq Ind \leq N$ és $X_{Ind} = Y$

Algoritmus:

$e := 1$

$u := N$

$k := (e + u) \text{ div } 2$

$X[k] > Y$

$X[k] < Y$

$u := k - 1$

$e := k + 1$

$e \leq u$ és $X[k] \neq Y$

$Van := X[k] = Y$

...

Változó
 e, k, u : Egész

Itt akkor van megoldás, ha megtaláltuk a keresett érték valamelyikét.

Keresés rendezett sorozatban

További kérdések – tételvariánsok:

- **Hány lépés** alatt találjuk meg a keresett elemet? (→Logaritmikus v. bináris keresés.)
- Ha **több** egyforma elem is van a sorozatban, akkor ez a módszer melyiket találja meg?
- Hogyan lehetne az **összes** Y-értékű elemet megtalálni?

Rendezettek uniója

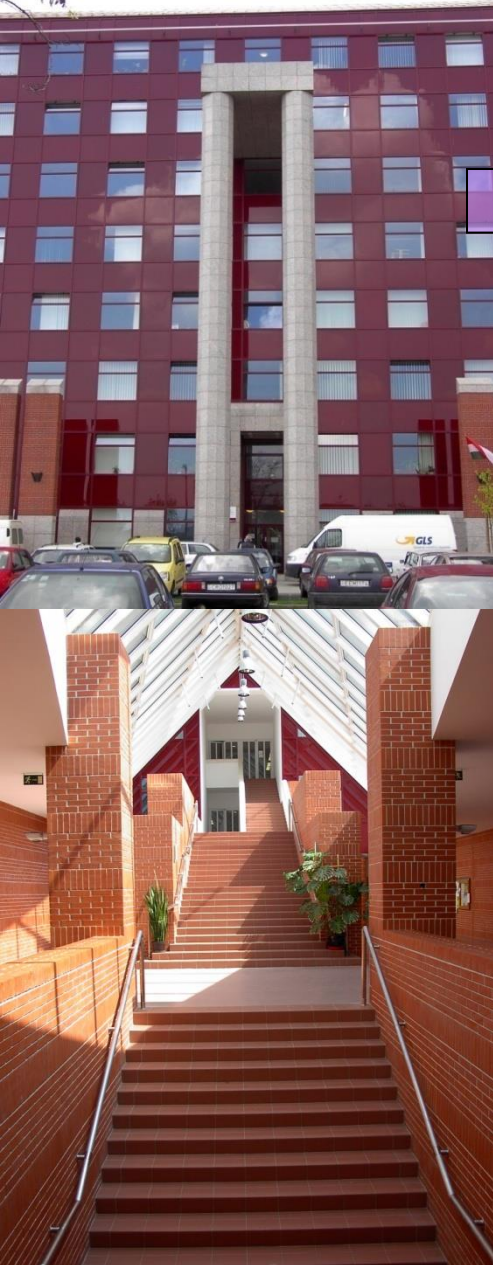
Összefuttatás.

Feladat:

Adott két rendezett halmaz, adjuk meg az uniójukat!

Specifikáció:

- Bemenet: $N, M \in \mathbb{N}$, $X \in H^N$, $Y \in H^M$ $\leq N+M$
- Kimenet: $D \in \mathbb{N}$, $Z \in H^{D \times b}$
- Előfeltétel: HalmazE(X) és HalmazE(Y) és RendezettE(X) és RendezettE(Y)

Rendezettek uniója

➤ Utófeltétel₁: $Db = N + \sum_{\substack{j=1 \\ Y_j \notin X}}^M 1$ és

$\forall i(1 \leq i \leq Db): Z_i \in X$ vagy $Z_i \in Y$ és
HalmazE(Z) és **RendezettE(Z)**

Rendezettek uniója

➤ Utófeltétel₁: $Db = N + \sum_{\substack{j=1 \\ Y_j \notin X}}^M 1$ és

$\forall i(1 \leq i \leq Db): Z_i \in X$ vagy $Z_i \in Y$ és
HalmazE(Z) és **RendezettE(Z)**

➤ Definíció (emlékeztető):

$\text{HalmazE}(X_{1..N}) := \forall i \neq j \in [1..N]: X_i \neq X_j$

Rendezettek uniója

➤ Utófeltétel₂: $(Db, Z) = \text{Unió}(N, X, M, Y)$ és
 $\text{Rendezett}E(Z)$

➤ Definíció (emlékeztető):

$$\text{Halmaz}E(X_{1..N}) := \forall i \neq j \in [1..N]: X_i \neq X_j$$

Rendezettek uniója

- Utófeltétel₂: $(Db, Z) = \text{Unió}(N, X, M, Y)$ és $\text{Rendezett}E(Z)$

- Definíció (emlékeztető):

$$\text{Halmaz}E(X_{1..N}) := \forall i \neq j \in [1..N]: X_i \neq X_j$$

Ötlet:

Az eredmény első eleme vagy az X , vagy az Y első eleme lehet. A kettő közül a rendezettség szerintit tegyük az eredménybe, majd a maradékra ugyanezt az elvet alkalmazhatjuk.

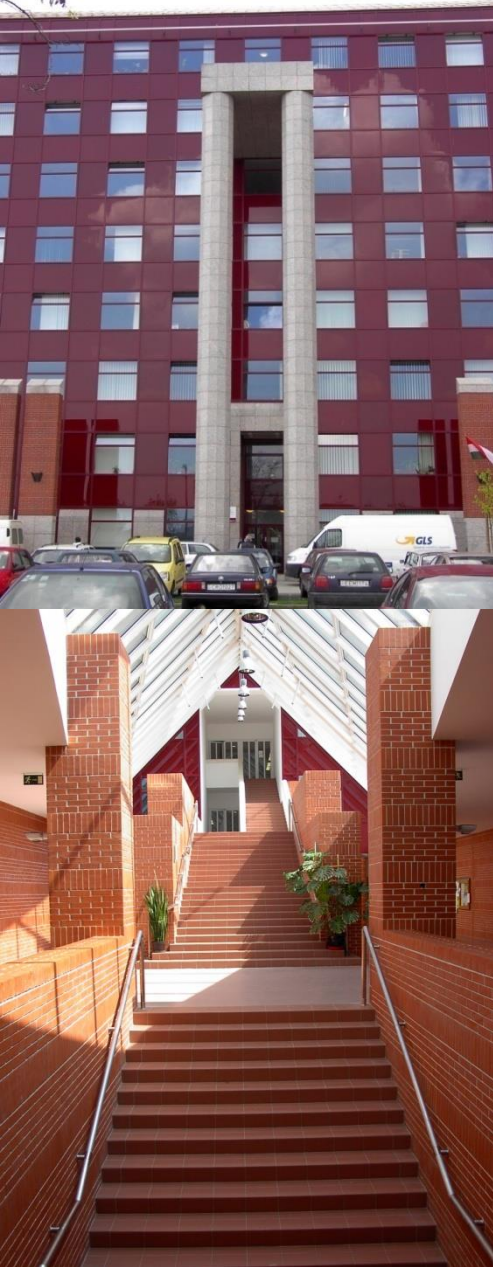
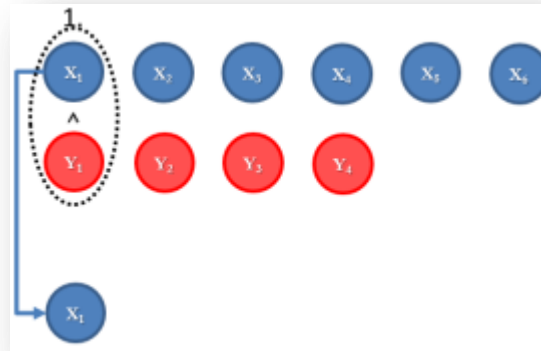
Csak tömb esetén működhet?

Rendezettek uniója

Algoritmus elé:

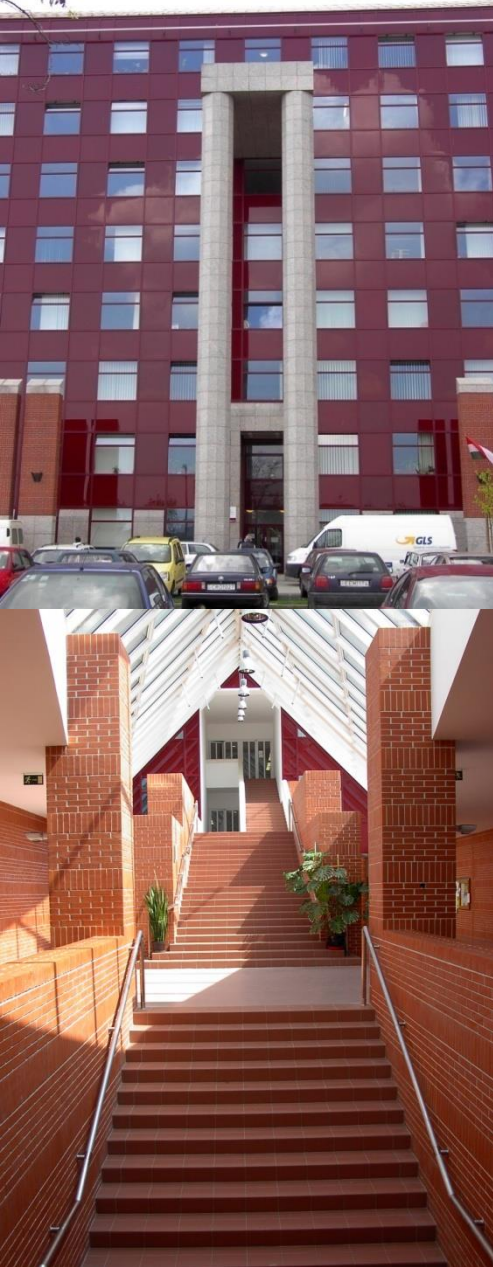
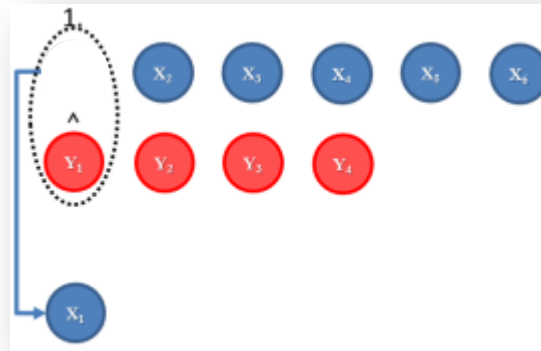
➤ Amíg van mit hasonlítani:

Rendezettek uniója

Algoritmus elé:

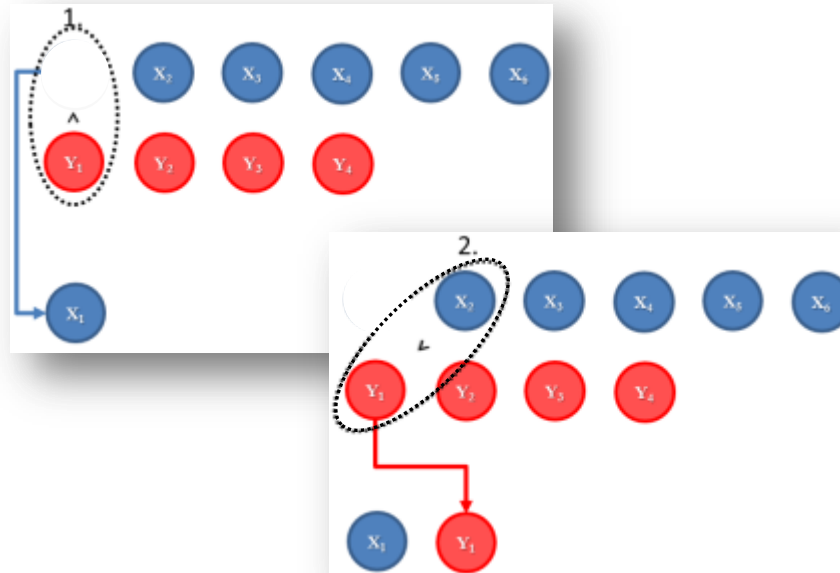
➤ Amíg van mit hasonlítani:

Rendezettek uniója

Algoritmus elé:

➤ Amíg van mit hasonlítani:

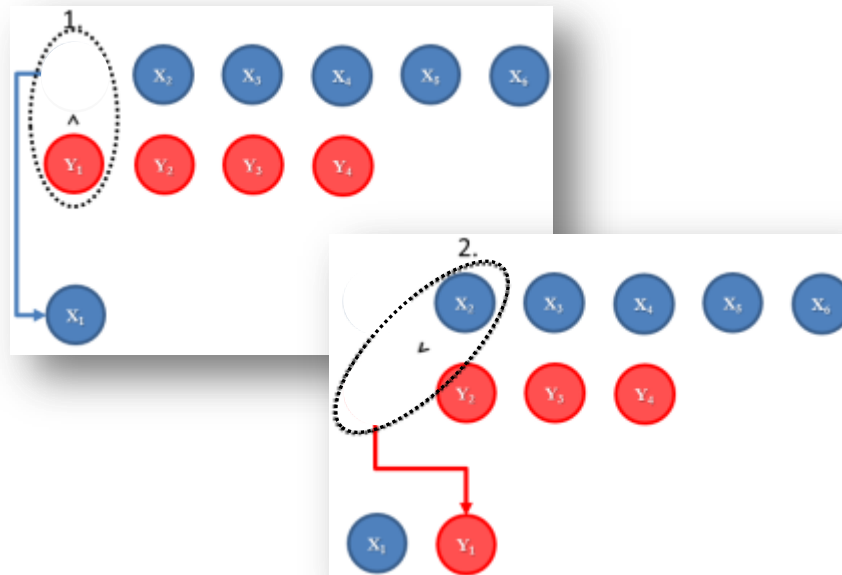

Rendezettek uniója

Algoritmus elé:

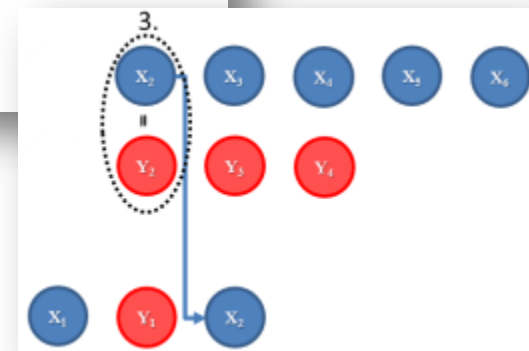
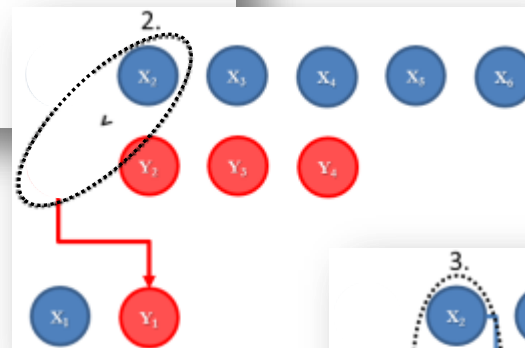
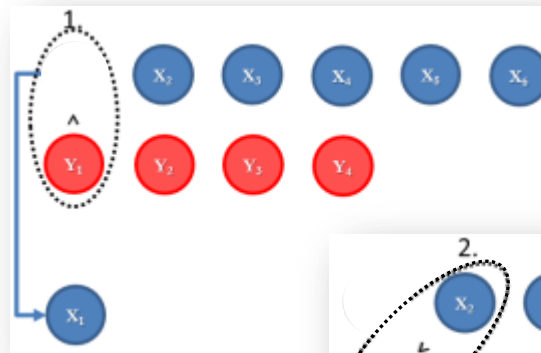
➤ Amíg van mit hasonlítani:

Rendezettek uniója

Algoritmus elé:

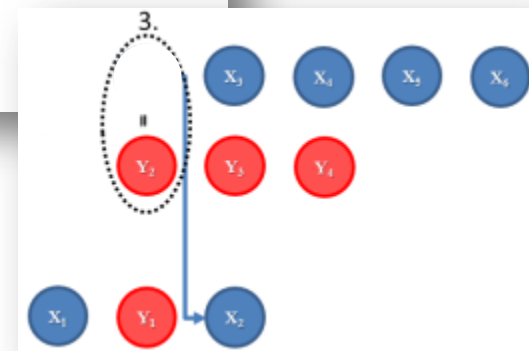
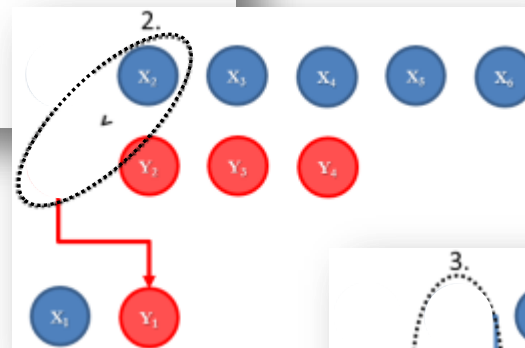
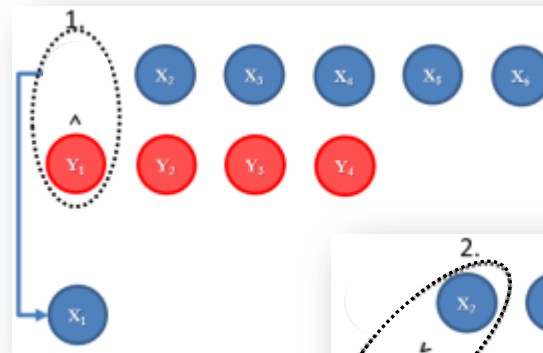
➤ Amíg van mit hasonlítani:

Rendezettek uniója

Algoritmus elé:

➤ Amíg van mit hasonlítani:

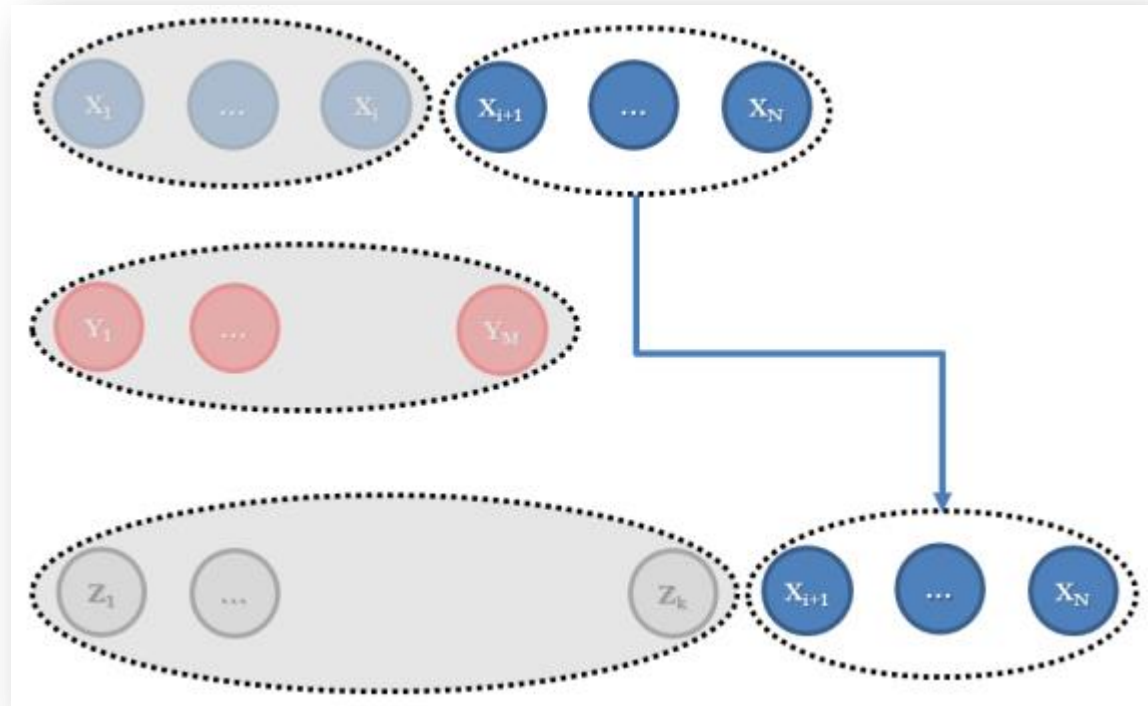

Rendezettek uniója

Algoritmus elé:

➤ Ha már nincs mit hasonlítani:

Rendezettek uniója

Algoritmus₁:

Változ
i,j:Eg

i:=1

j:=1

Db:=0

i ≤ N és j ≤ M

Db:=Db+1

X[i] < Y[j]

X[i] = Y[j]

X[i] > Y[j]

Z[Db] := X[i]

Z[Db] := X[i]

Z[Db] := Y[j]

i := i + 1

i := i + 1

j := j + 1

j := j + 1

...

Van miket hasonlítani

Z:=X
Db:=N
j:=1..M
i:=1
i ≤ N és X[i] ≠ Y[j]
i:=i+1
i > N
Db:=Db+1
Z[Db]:=Y[j]

Rendezettek uniója

Algoritmus₁:

Változók:
 $i, j: \text{Egész}$

$i := 1$

$j := 1$

$Db := 0$

$i \leq N$ és $j \leq M$

$Db := Db + 1$

$X[i] < Y[j]$

$X[i] = Y[j]$

$Z[Db] := X[i]$

$Z[Db] := X[i]$

$Z[Db] := Y[j]$

$i := i + 1$

$i := i + 1$

$j := j + 1$

$j := j + 1$

...

Van miket hasonlítani

$Z := X$	
$Db := N$	
$j := 1..M$	
$i := 1$	
$i \leq N$ és $X[i] \neq Y[j]$	
$i := i + 1$	
$i > N$	
$Db := Db + 1$	—
$Z[Db] := Y[j]$	—

Rendezettek uniója

Specifikáció:

- Bemenet: $N, M \in \mathbb{N}$, $X \in H^N$, $Y \in H^M$
- Kimenet: $Db \in \mathbb{N}$, $Z \in H^{Db}$
- Előfeltétel: $\text{HalmazE}(X)$ és $\text{HalmazE}(Y)$ és $\text{RendezettE}(X)$ és $\text{RendezettE}(Y)$
- Utófeltétel₁: $Db = N + \sum_{j=1}^M 1$ és $\forall i (1 \leq i \leq Db): Z_i \in X \text{ vagy } Z_i \in Y$ és $\text{HalmazE}(Z)$ és $\text{RendezettE}(Z)$

Nincs Y-beli.

Nincs X-beli.

$Z := X$	
$Db := N$	
$j = 1..M$	
$i := 1$	
$i \leq N \text{ és } X[i] \neq Y[j]$	
$i := i + 1$	
$i > N$	
$Db := Db + 1$	—
$Z[Db] := Y[j]$	—

...

$i \leq N$

$Db := Db + 1$

$Z[Db] := X[i]$

$i := i + 1$

$j \leq M$

$Db := Db + 1$

$Z[Db] := Y[j]$

$j := j + 1$

Rendezettek uniója

Specifikáció:

- Bemenet: $N, M \in \mathbb{N}$, $X \in H^N$, $Y \in H^M$
- Kimenet: $Db \in \mathbb{N}$, $Z \in H^{Db}$
- Előfeltétel: $\text{HalmazE}(X)$ és $\text{HalmazE}(Y)$ és $\text{RendezettE}(X)$ és $\text{RendezettE}(Y)$
- Utófeltétel₁: $Db = N + \sum_{j=1}^M 1$ és $\forall i (1 \leq i \leq Db): Z_i \in X \text{ vagy } Z_i \in Y$ és $\text{HalmazE}(Z)$ és $\text{RendezettE}(Z)$

Nincs Y-beli.

Nincs X-beli.

...

$i \leq N$

$Db := Db + 1$

$Z[Db] := X[i]$

$i := i + 1$

$j \leq M$

$Db := Db + 1$

$Z[Db] := Y[j]$

$j := j + 1$

- Vegyük észre: ha az X és Y utolsó elemei egyenlők, akkor ez a két ciklus nem kellene!

$i \leq N$ és $j \leq M$

$Db := Db + 1$		
$X[i] < Y[j]$	$X[i] = Y[j]$	$X[i] > Y[j]$
$Z[Db] := X[i]$	$Z[Db] := X[i]$	$Z[Db] := Y[j]$
$i := i + 1$	$i := i + 1$	$j := j + 1$
	$j := j + 1$	

Specifikáció:

- Bemenet: $N, M \in \mathbb{N}$, $X \in H^N$, $Y \in H^M$
- Kimenet: $Db \in \mathbb{N}$, $Z \in H^{Db}$
- Előfeltétel: $\text{HalmazE}(X)$ és $\text{HalmazE}(Y)$ és $\text{RendezettE}(X)$ és $\text{RendezettE}(Y)$
- Utófeltétel₁: $Db = N + \sum_{j=1}^M 1$ és $\forall i (1 \leq i \leq Db): Z_i \in X \text{ vagy } Z_i \in Y \text{ és } \text{HalmazE}(Z) \text{ és } \text{RendezettE}(Z)$

Rendezettek uniója

Algoritmus₂:

Változ
 $i, j: E$

$i := 1$

$j := 1$

$Db := 0$

$X[N+1] := +\infty$

$Y[M+1] := +\infty$

$i \leq N+1$ és $j \leq M+1$

$Db := Db + 1$

$X[i] < Y[j]$

$X[i] = Y[j]$

$X[i] > Y[j]$

$Z[Db] := X[i]$

$Z[Db] := X[i]$

$Z[Db] := Y[j]$

$i := i + 1$

$i := i + 1$

$j := j + 1$

$j := j + 1$

... és utoljára?
 $Z[Db] := +\infty$

Specifikáció:

- Bemenet: $N, M \in \mathbb{N}$, $X \in H^N$, $Y \in H^M$
- Kimenet: $Db \in \mathbb{N}$, $Z \in H^{Db}$
- Előfeltétel: $\text{HalmazE}(X)$ és $\text{HalmazE}(Y)$ és $\text{RendezettE}(X)$ és $\text{RendezettE}(Y)$
- Utófeltétel₁: $Db = N + \sum_{j=1}^M 1$ és $\forall i (1 \leq i \leq Db): Z_i \in X \text{ vagy } Z_i \in Y \text{ és } \text{HalmazE}(Z) \text{ és } \text{RendezettE}(Z)$

Rendezettek uniója

Algoritmus₂:

Változ
i, j: E

i:=1

j:=1

Db:=0

$X[N+1] := +\infty$

$Y[M+1] := +\infty$

$i \leq N+1$ és $j \leq M+1$

Db:=Db+1

$X[i] < Y[j]$

$X[i] = Y[j]$

$Z[Db] := X[i]$

$Z[Db] := X[i]$

$Z[Db] := Y[j]$

i:=i+1

i:=i+1

j:=j+1

j:=j+1

... és utoljára?
 $Z[Db] := +\infty$

Rendezettek uniója

- Specifikáció:**
- Bemenet: $N, M \in \mathbb{N}, X \in H^N, Y \in H^M$
  - Kimenet: $Db \in \mathbb{N}, Z \in H^{Db}$
  - Előfeltétel: $\text{HalmazE}(X)$ és $\text{HalmazE}(Y)$ és $\text{RendezettE}(X)$ és $\text{RendezettE}(Y)$
  - Utófeltétel₁: $Db = N + \sum_{j=1}^M 1$ és $\forall i (1 \leq i \leq Db): Z_i \in X \text{ vagy } Z_i \in Y \text{ és } \text{HalmazE}(Z) \text{ és } \text{RendezettE}(Z)$

Algoritmus₂ javítása:

Változ
 $i, j: E$

i:=1		
j:=1		
Db:=0		
X[N+1]:=+∞		
Y[M+1]:=+∞		
i≤N+1 és j≤M+1		
Db:=Db+1		
X[i]<Y[j]	X[i]=Y[j]	X[i]>Y[j]
Z[Db]:=X[i]	Z[Db]:=X[i]	Z[Db]:=Y[j]
i:=i+1	i:=i+1	j:=j+1
	j:=j+1	

i:=1		
j:=1		
Db:=0		
X[N+1]:=+∞		
Y[M+1]:=+∞		
i<N+1 vagy j<M+1		
Db:=Db+1		
X[i]<Y[j]	X[i]=Y[j]	
Z[Db]:=X[i]	Z[Db]:=X[i]	Z[Db]:=Y[j]
i:=i+1	i:=i+1	j:=j+1
	j:=j+1	

Rendezettek uniója

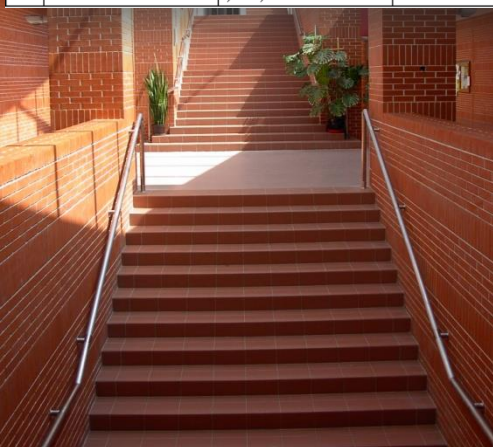
Algoritmus₂ javítása:

Változ
i,j:E

Specifikáció:

- Bemenet: $N, M \in \mathbb{N}$, $X \in H^N$, $Y \in H^M$
- Kimenet: $Db \in \mathbb{N}$, $Z \in H^{Db}$
- Előfeltétel: $\text{HalmazE}(X)$ és $\text{HalmazE}(Y)$ és $\text{RendezettE}(X)$ és $\text{RendezettE}(Y)$
- Utófeltétel₁: $Db = N + \sum_{j=1}^M 1$ és $\forall i (1 \leq i \leq Db): Z_i \in X \text{ vagy } Z_i \in Y$ és $\text{HalmazE}(Z)$ és $\text{RendezettE}(Z)$

i:=1		
j:=1		
Db:=0		
X[N+1]:=+∞		
Y[M+1]:=+∞		
i≤N+1 és j≤M+1		
Db:=Db+1		
X[i]<Y[j]	X[i]=Y[j]	X[i]>Y[j]
Z[Db]:=X[i]	Z[Db]:=X[i]	Z[Db]:=Y[j]
i:=i+1	i:=i+1	j:=j+1
	j:=j+1	

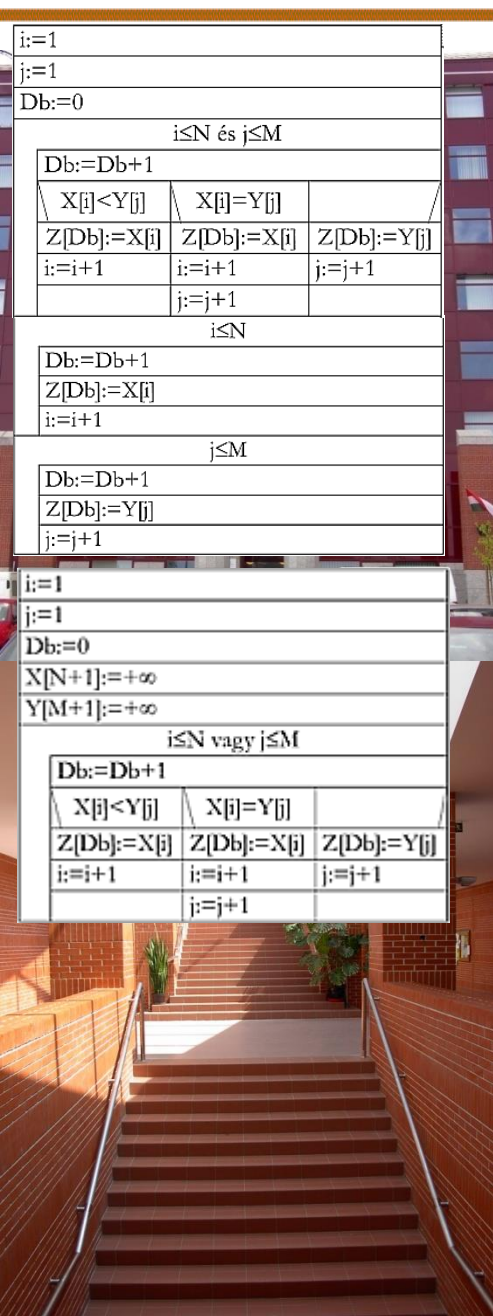
i:=1		
j:=1		
Db:=0		
X[N+1]:=+∞		
Y[M+1]:=+∞		
i≤N vagy j≤M		
Db:=Db+1		
X[i]<Y[j]	X[i]=Y[j]	
Z[Db]:=X[i]	Z[Db]:=X[i]	Z[Db]:=Y[j]
i:=i+1	i:=i+1	j:=j+1
	j:=j+1	

Rendezettek uniója

Kérdések:

- Jobb lett ez a módszer az előzőnél az **idő** szempontból?
 $\Leftarrow$ Hány lépés alatt kapjuk meg a megoldást?
- Meg lehetne ugyanezt tenni a **metszettel** is?

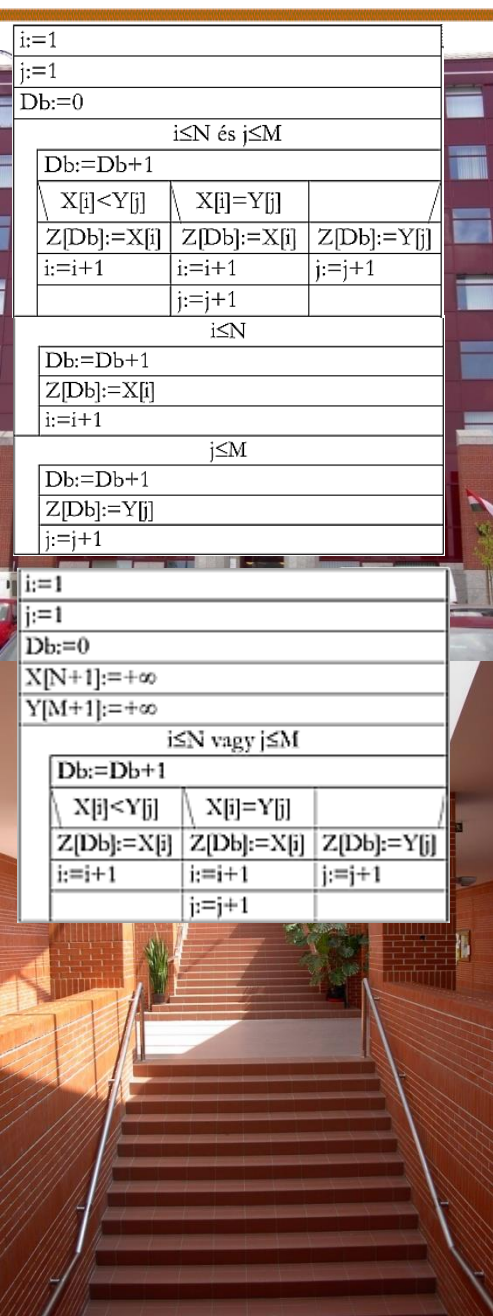
Rendezettek uniója

Kérdések:

- **Jobb** lett ez a módszer az előzőnél az **idő** szempontból?
 $\Leftarrow$ Hány lépés alatt kapjuk meg a megoldást?
- Meg lehetne ugyanezt tenni a **metszettel** is?

Tapasztalat:

- Jobb lett ez a módszer **bonyolultság** szempontjából. ($\Leftarrow$ Ciklus-/elágazás-szám.)
- Ez a módszer a **kimenet szerint** halad egyével és nem a bemenet szerint (mint a korábbiak).

Rendezettek összefésülése

Feladat:

Adott két rendezett sorozat, adjuk meg az összefésülésüket!

Specifikáció:

- Bemenet: $N, M \in \mathbb{N}$, $X \in H^N$, $Y \in H^M$
- Kimenet: $Z \in H^{N+M}$
- Előfeltétel: ~~HalmazE(X) és HalmazE(Y) és~~
RendezettE(X) és RendezettE(Y)

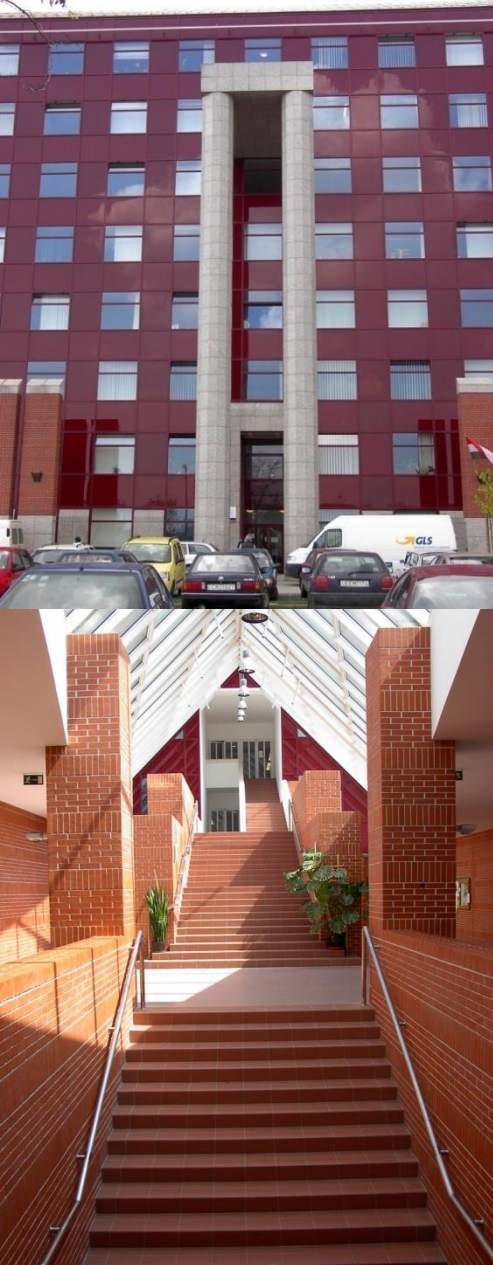

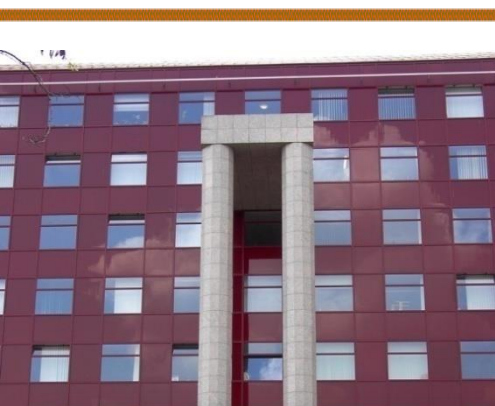
Rendezettek összefésülése

- Utófeltétel: $Z \in \text{Permutáció}(X \oplus Y)$ és $\text{RendezettE}(Z)$

Ötlet:

A megoldás olyan, mint az összefuttatás, csak az **egyforma elemeket** is berakjuk az eredménybe, tehát egy-egy érték multiplicitása lehet 1-nél nagyobb is (már kezdetben is!).

Rendezettek összefésülése

Algoritmus:

Változó

i, j : Egész

Specifikáció:

- Bemenet: $N, M \in \mathbb{N}$, $X \in H^N$, $Y \in H^M$
- Kimenet: $Z \in H^{N+M}$
- Előfeltétel: $\text{RendezettE}(X)$ és $\text{RendezettE}(Y)$
- Utófeltétel: $Z \in \text{Permutáció}(X \oplus Y)$ és $\text{RendezettE}(Z)$

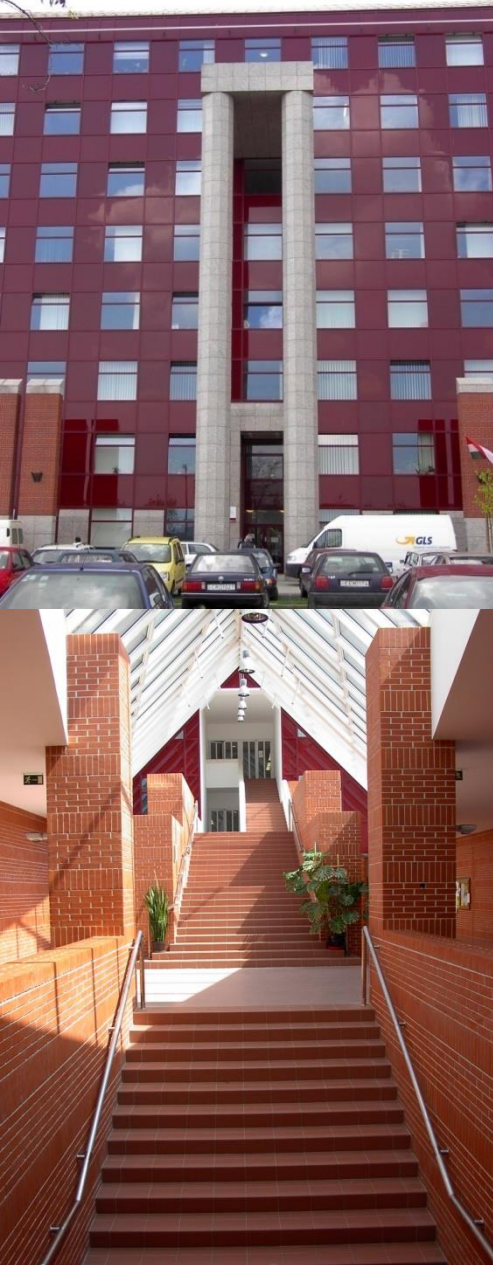

$i := 1$									
$j := 1$									
$Db := 0$									
$X[N+1] := +\infty$									
$Y[M+1] := +\infty$									
$i \leq N$ vagy $j \leq M$									
$Db := Db + 1$									
<table border="1"> <tr> <td colspan="2">$X[i] \leq Y[j]$</td></tr> <tr> <td>$\mathbf{I}$</td><td>$\mathbf{N}$</td></tr> <tr> <td>$Z[Db] := X[i]$</td><td>$Z[Db] := Y[j]$</td></tr> <tr> <td>$i := i + 1$</td><td>$j := j + 1$</td></tr> </table>		$X[i] \leq Y[j]$		$\mathbf{I}$	$\mathbf{N}$	$Z[Db] := X[i]$	$Z[Db] := Y[j]$	$i := i + 1$	$j := j + 1$
$X[i] \leq Y[j]$									
$\mathbf{I}$	$\mathbf{N}$								
$Z[Db] := X[i]$	$Z[Db] := Y[j]$								
$i := i + 1$	$j := j + 1$								
$Z[Db] := X[i]$	$Z[Db] := Y[j]$								
$i := i + 1$	$j := j + 1$								

Kiválogatás helyben

Specifikáció:

- Bemenet: $N \in \mathbb{N}, X \in H^N$
- Kimenet: $Db \in \mathbb{N}, X' \in H^N$
- Előfeltétel: –
- Utófeltétel: $Db = \sum_{i=1}^N 1_{T(X_i)}$ és
 $X'_{1..Db} \subseteq X$ és
 $\forall i (1 \leq i \leq Db): T(X'_i)$

Kiválogatás helyben

Ötlet:

Itt olyan helyre tesszük a kiválogatott elemet, amelyre már nincs szükségünk.

Algoritmus:

Változó
i:Egész

Db:=0	
i=1..N	
I	T(X[i])
N	
Db:=Db+1	
X[Db]:=X[i]	
—	

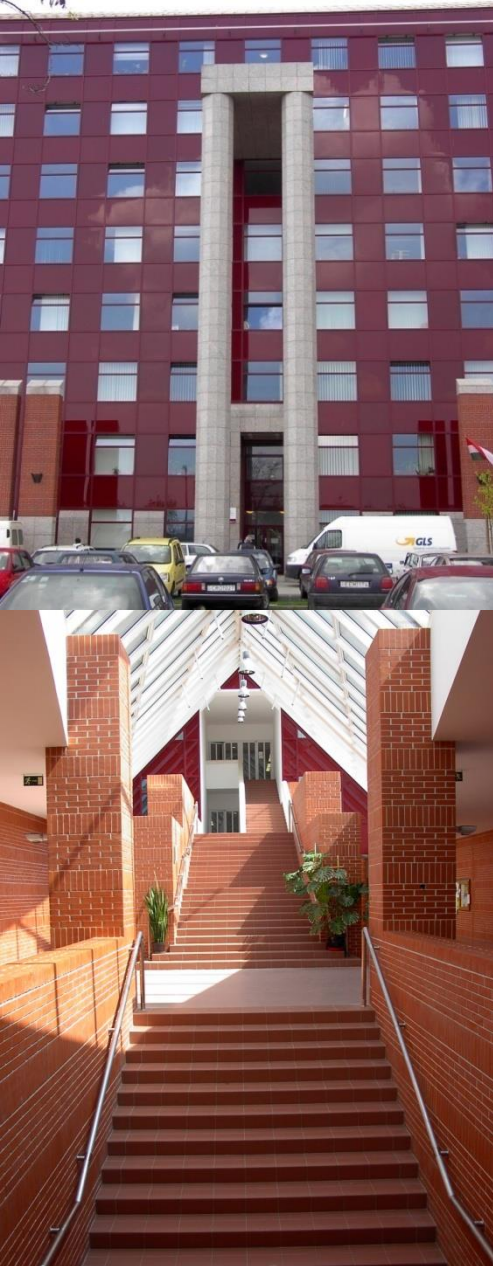
Specifikáció:

- Bemenet: $N \in \mathbb{N}$, $X \in H^N$
- Kimenet: $Db \in \mathbb{N}$, $X' \in H^N$
- Előfeltétel: —
- Utófeltétel: $Db = \sum_{i=1}^N 1$ és
 $T(X_i)$
 $X'_{1..Db} \subseteq X$ és
 $\forall i(1 \leq i \leq Db): T(X'_i)$

Szétválogatás helyben

Specifikáció:

- Bemenet: $N \in \mathbb{N}$, $X \in H^N$
- Kimenet: $Db \in \mathbb{N}$, $X' \in H^N$
- Előfeltétel: –
- Utófeltétel: $Db = \sum_{\substack{i=1 \\ T(X_i)}}^N 1$ és $X' \in \text{Permutáció}(X)$
 és $\forall i(1 \leq i \leq Db): T(X'_i)$
 és $\forall i(Db+1 \leq i \leq N): \text{nem } T(X'_i)$
- Definíció (emlékeztető):
 $\text{Permutáció}(Z) := Z$ elemeinek összes permutációjának halmaza

Szétválogatás helyben

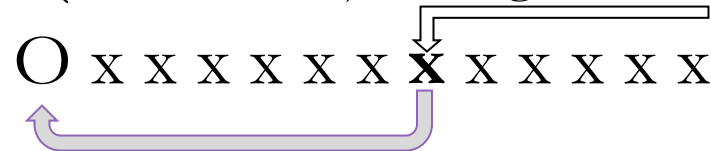
Algoritmikus ötlet:

1. Vegyük ki (másoljuk le) a sorozat első elemét:

O x x x x x x x x x x x

2. Keresünk hátulról egy elemet, aminek elől a helye (mert T tulajdonságú, nem odavaló):

O x x x x x x x ~~x~~ x x x x x

3. A megtalált elemet tegyük az előbb keletkezett lyukba:

⊗ x x x x x x O x x x x x

A lyuk mögött és az 1. elemmel már rendben vagyunk.

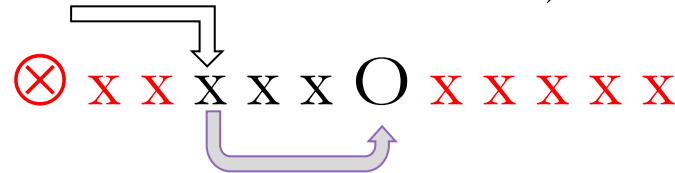

Szétválogatás helyben

4. Most keletkezett egy lyuk hátul. Az előbb betöltött lyuktól indulva előlről keressünk hátra teendő (nem odavaló: nem T-tulajdonságú) elemet:

5. A megtalált elemet tegyük a hátul levő lyukba, majd újra hátulról kereshetünk!

Az elől keletkezett lyuk előttiek és a hátrébb mozgatott elemmel kezdve rendben vagyunk.

Szétválogatás helyben

6. ... és így tovább ...
7. Befejezzük a keresést, ha valahonnan elértük a lyukat. Erre a helyre a kivettet visszate tesszük.

Szétválogatás helyben

Algoritmus:

Változó

e,u:Egész

y:TH

Van:Logikai

Specifikáció:

- Bemenet: $N \in \mathbb{N}$, $X \in H^N$
- Kimenet: $Db \in \mathbb{N}$, $X' \in H^N$
- Előfeltétel: —
- Utófeltétel: $Db = \sum_{i=1}^N 1$ és $X' \in \text{Permutáció}(X)$
és $\forall i(1 \leq i \leq Db): T(X'_i)$
és $\forall i(Db+1 \leq i \leq N): \text{nem } T(X'_i)$

e:=1 [a szétválogatandók elsője]	
u:=N [a szétválogatandók utolsója]	
y:=X[e]	
e<u	
HátulrólKeres(e,u, Van)	
I \	Van /
X[e]:=X[u]	—
e:=e+1	
ElőlrőlKeres(e,u, Van)	
I \	Van /
X[u]:=X[e]	—
u:=u-1	
...	

Szétválogatás helyben

Specifikáció:

- Bemenet: $N \in \mathbb{N}$, $X \in H^N$
- Kimenet: $Db \in \mathbb{N}$, $X' \in H^N$
- Előfeltétel: –
- Utófeltétel: $Db = \sum_{i=1}^N 1$ és $X' \in \text{Permutáció}(X)$
 és $\forall i(1 \leq i \leq Db): T(X'_i)$
 és $\forall i(Db+1 \leq i \leq N): \text{nem } T(X'_i)$

...	
$X[e] := y$	
I	$T(y)$
$Db := e$	$Db := e - 1$

Szétválogatás helyben

ElölrőlKeres(**e**,**u**:Egész,**Van**:Logikai)

$e < u$ és $T(X[e])$

$e := e + 1$

$Van := e < u$

HátulrólKeres(**e**,**u**:Egész,**Van**:Logikai)

$e < u$ és nem $T(X[u])$

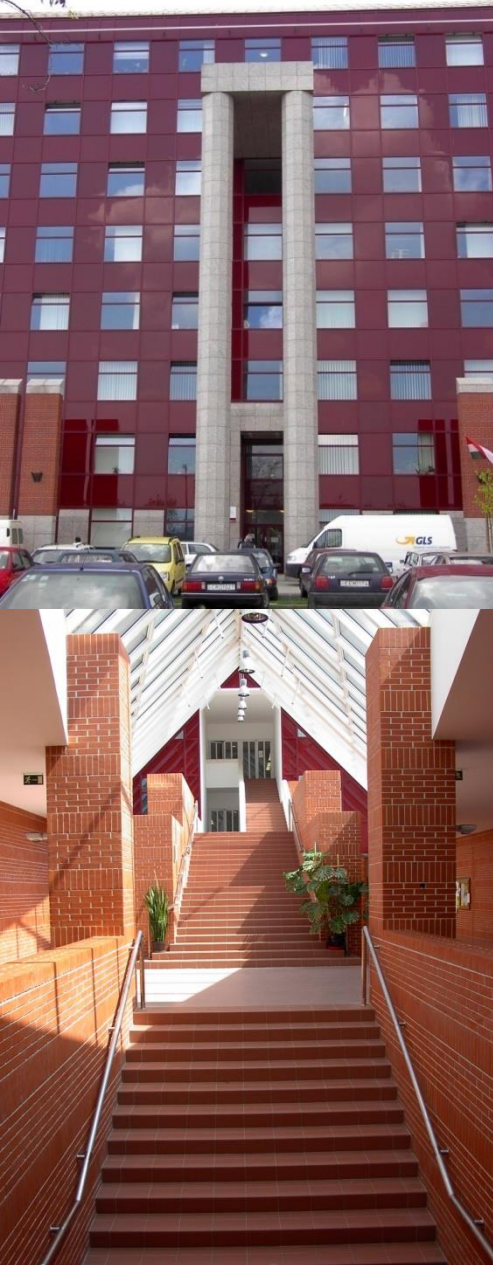
$u := u - 1$

$Van := e < u$

Hatékonyságvizsgálat táblázatkezelővel

Ötlet:

1. A táblázatkezelők importálnak sokféle formátumú fájlt, pl. **CSV**-formátumút.
2. A **C**omma **S**eparated **V**alue (CSV) = egy „mezei” text fájl, amelyben minden önálló (cellában tárolt/tárolandó) adatot (**pontos**)**vessző** követ.
3. Egyszerű olyan **C++** programot írni, amely a táblázatos adatokat „CSV-esítve” ír text fájlba.

Hatékonyságvizsgálat táblázatkezelővel

Példafeladat:

Az unió és az összefuttatás tételek hatékonyságának összevetése.

Hatékonysági „dimenzió”:

tömbbeli elemek **összehasonlítás-száma**
esetleg futási ideje (mint a futási jellemzője)

Összefüggést keresünk a bemeneti **sorozathossz és hasonlítás-szám között:**

$(N,M) \rightarrow hDb_{\text{unió}}, (N,M) \rightarrow hDb_{\text{összefuttatás}}$

...

Hatékonyságvizsgálat táblázatkezelővel

Megoldásvázlat:

1. Mindkét algoritmusban számoljuk a tömb-
elem-összehasonlításokat (mérjük az időt).
2. Néhány (jól kiválasztott) N, M -elemű sorozatra lefuttatjuk és közben számlálunk
(mérünk).
3. Majd CSV-fájlba írjuk a hatékonysági eredményeinket.

Megjegyzés: az időmérés feltétele, hogy pontosan tudjuk mérni. (Windows-ban aggályos, Unix/Linuxban OK.)

Hatékonyságvizsgálat táblázatkezelővel

Egy lehetséges eredmény a táblázatkezelőbe importálás után – **unió**:
Numerikusan

N	M																				
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
0	0																				
1	0	1	2																		
2	0	2	3	5	7																
3	0	2	4	7	10	13	16														
4	0	3	5	9	12	16	19	23	27												
5	0	3	6	10	14	18	23	28	32	37	42										
6	0	4	7	12	16	21	26	31	37	43	48	54	60								
7	0	4	8	13	18	23	29	35	41	48	54	61	67	74	81						
8	0	5	9	15	20	26	32	39	45	52	60	67	74	82	90	97	105				
9	0	5	10	16	22	28	35	42	49	57	65	73	81	90	98	107	115	124	132		
10	0	6	11	18	24	31	38	46	53	62	70	79	88	97	106	115	125	134	144	153	163

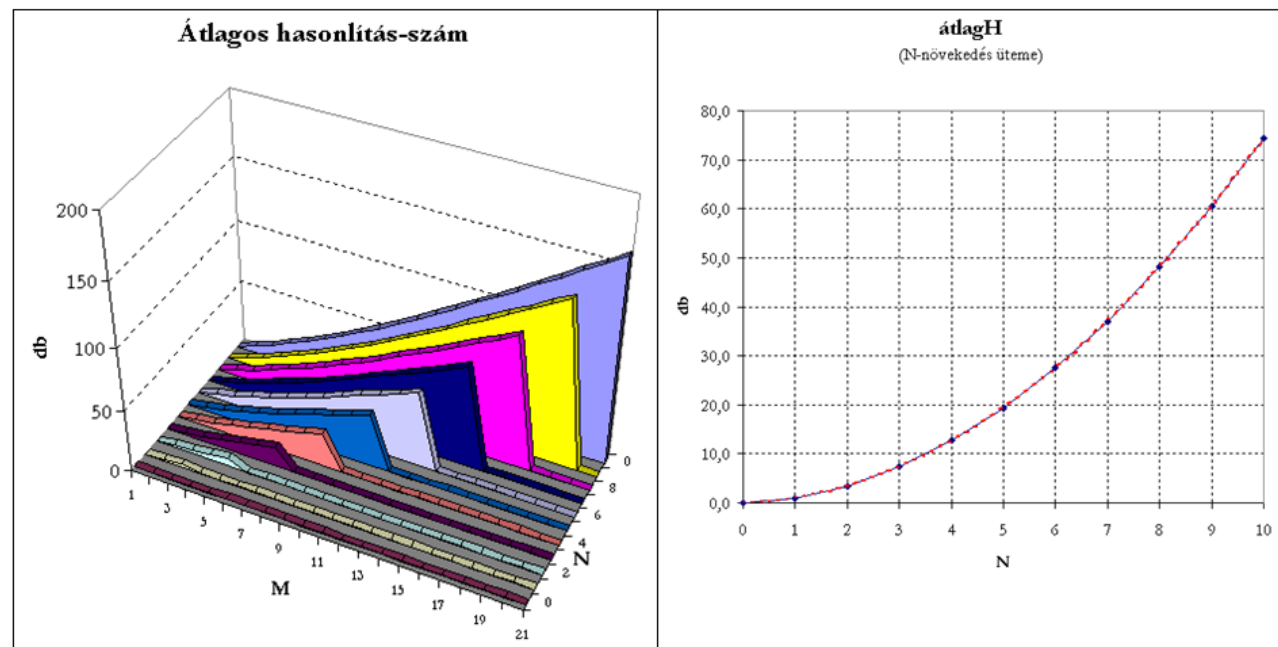
A program outputja táblázatkezelőbe importálás és némi szépítés után.

Hatékonyságvizsgálat táblázatkezelővel

Egy lehetséges eredmény a táblázat-
kezelőbe importálás után – **unió**:
Grafikusan

A program outputjának ábrázolása összetett
felület-diagramokkal.

A program outputja és abból (rögzített N-
hez tartozó) soronként képzett átlagok diagramja.

Hatékonyságvizsgálat táblázatkezelővel

Egy lehetséges eredmény
a táblázatkezelőbe importálás után –
összefuttatás:

Numerikusan

N	M																				
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
0	0																				
1	0	2	3																		
2	0	2	3	5	6																
3	0	3	4	5	6	8	9														
4	0	3	5	6	7	8	9	11	12												
5	0	4	5	7	8	9	10	11	12	14	15										
6	0	4	6	8	9	10	11	12	13	14	15	17	18								
7	0	5	7	8	10	11	12	13	14	15	16	17	18	20	21						
8	0	5	7	9	10	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	23	24				
9	0	6	8	10	11	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	26	27		
10	0	6	9	11	12	13	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	29	30

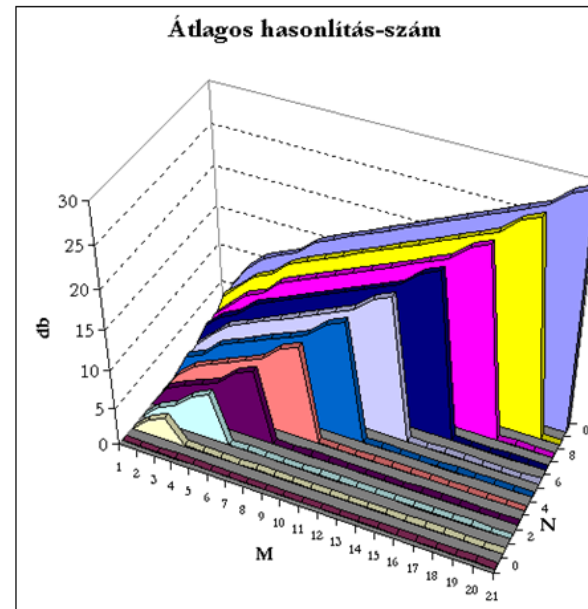
A program outputja táblázatkezelőbe importálás és némi szépítés után.

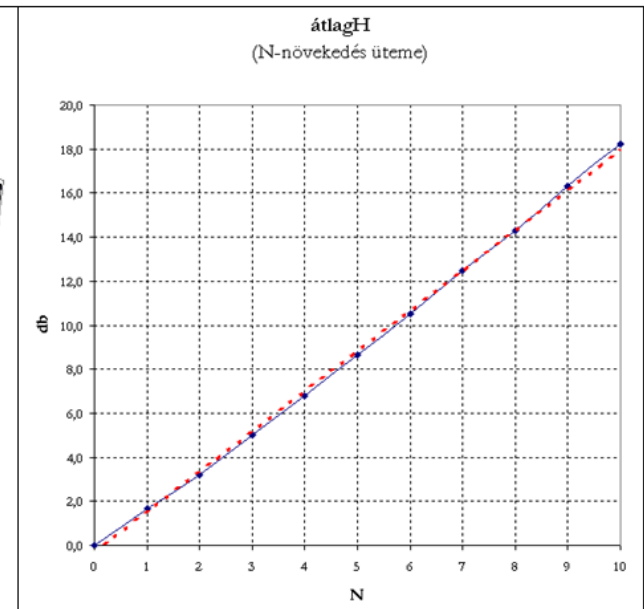
Hatékonyságvizsgálat táblázatkezelővel

Egy lehetséges eredmény
a táblázat-kezelőbe importálás után –
összefuttatás:

Grafikusan

A program outputjának ábrázolása
összetett felület-diagramokkal.

A program outputja és abból (rögzített N-
hez tartozó) soronként képzett átlagok diagramja. Az N
növekedést mutató ábrán a legjobban ráilleszthető lineáris
egyenes gráfja látható piros pontokkal.

Programozási alapismeretek

12. előadás vége